Ao. 1856.
Zaturdag

No. 105.
30 Augustus.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

RESOLUTIE

van den 26n. Augustus 1856 No. 1050;
betreffende de wijziging van eenige bepalingen waaraan de Boschnegers tot dusverre onderworpen waren.

DE GENERAAL-MAJOOR TITULAIR,
GOUVERNEUR DER KOLONIE *SURINAME*,

Het noodig achtende, openbaarheid te geven aan de wijziging van eenige bepalingen waaraan de Boschnegers tot dusverre onderworpen waren, — welke wijziging, in afwachting van de aankomst te *Paramaribo* van de Opperhoofden der *Saramaccaner* en der *Becoe* en *Moesinga* of *Matuarie Boschnegers*, aan het Opperhoofd der Aucaner Boschnegers reeds is aangekondigd, bij acte de dato heden, luidende:

» DE GENERAAL-MAJOOR TITULAIR
» CHARLES PIERRE SCHIMPF,
» GOUVERNEUR DER KOLONIE *SURINAME*,

» In overweging genomen hebbende, dat de » Boschnegers zich tot dus verre over het alge» meen getrouw gedragen hebben aan de tusschen » het Gouvernement en hen gesloten tractaten.

» Willende hun deswege des Bestuurs tevreden» heid doen blijken, en hen aanmoedigen, om » zich het vertrouwen van het Gouvernement bij » voortduur waardig te maken;

» Gelet op het verhandelde in de vergadering » van den Kolonialen Raad van den 17 Decem» ber 1855.

» Heeft, op heden den Zes en Twintigsten Au» gustus 1800 Zes en Vijftig, in tegenwoordigheid » van den Procureur Generaal als belast met het » Commissariaat der Inlandsche Bevolking, voor » zooveel de Indianen en Boschnegers betreft; — van » den Gouvernements-Secretaris en van den Assis» tent van den Raad Commissaris der Inlandsche » Bevolking;

» aan het Opperhoofd of den Gramman der » *Aucaner Boschnegers* genaamd BIJMAN en woon» achtig in *Auca* te kennen gegeven:

» *a.* dat de tot dusverre bestaande contrôle over » de Boschnegers, voor zooveel betreft hetgene » zij met zich op- en af-voeren van heden af » wordt opgeheven; zullende mitsdien voortaan » noch te *Paramaribo*, noch *op eenige Posten*, » welke zij voorbij varen, deswege eenig onder» zoek plaats vinden.

» *b.* dat de bepaling, volgens welke de Bosch» negers, niet dan met een bepaald getal, van » hunne woonplaatsen mogen afkomen, van heden » af wordt ingetrokken; zullende het hun voort» aan vrijstaan, om, zonder eenige begrenzing van » getal, zich met de overige bevolking in aanra» king te stellen;

» nogtans, behoudens deze verpligting alleen, » om op hunne togten naar de stad, of in het » algemeen, bij het verlaten van hunne verblijf» plaatsen, bij de Posthouders van passen daartoe » zich te voorzien, die zij bij hunne aankomst te » *Paramaribo* aan den Assistent van den Raad » Commissaris der Inlandsche Bevolking moeten » vertoonen; en om van dezen Ambtenaar, bij » hun vertrek naar hunne verblijfplaatsen, eene » pas tot de terugreis te vragen, en dien aan den » bij hen gevestigden Posthouder te vertoonen;

» wordende zij echter van alle verpligting om » op de Militaire Posten aan te gaan, vrijgesteld;

» *c.* dat het hun echter ten stelligste verboden » blijft, om bij hunne reizen, melaatschen of » suspecten van lepreusheid, uit hunne verblijf» plaatsen met zich te voeren; zullende bij ont» dekking van de zoodanigen, strenge maatrege» len daartegen genomen worden.

» En heeft de Gouverneur aan genoemd Opper» hoofd vervolgens te kennen gegeven:

» dat hij de verwachting voedt:

» dat de bij deze door het Bestuur hun toege» kende gunsten, hun ten blijke zullen strekken » van des Bestuurs opregte zucht, om de onder» scheiden stammen der Boschnegers, met ver» trouwen en welwillendheid te behandelen, en » dit door hen naar waarde zal worden geschat;

» dat zij zich derhalve niet alleen zullen ont» houden van al zoodanige handelingen, waar» door zij het door het Bestuur in hen gesteld » vertrouwen zouden verbeuren; maar integen» deel, door stipte naleving van al hunne ver» pligtingen, door het inacht nemen van goede » trouw, en door hun voortdurend goed gedrag, » bij voortduur des Bestuurs tevredenheid zich » zullen verwerven;

» dat de beste blijken, welke zij kunnen geven » van hunne gezindheid, om zich meerdere gun» sten van het Gouvernement waardig te maken, » en om met andere vrije burgers in allen opzig» te op gelijken voet te worden gesteld, hierin » zullen bestaan, dat zij zich niet alleen van alle » ongeoorloofde handelingen zullen onthouden, » maar dronkenschap en vechterijen zullen schu» wen, niet dan fatsoenlijk gekleed, zoo als het » beschaafde menschen betaamt zich zullen ver» toonen; vrijen toegang tot hun Godsdienstig » onderrigt aan de Christenleeraren zullen verlee» nen; en nu zij vrijheid erlangen, om hetgene » zij voortbrengen, vrijelijk aftebrengen en te ver» koopen, zich meer dan tot dusverre op nuttige » werkzaamheden zullen toeleggen, en hetgene » zij winnen, met zuinigheid en overleg tot nut» tige einden zullen besteden;

» gevende de Gouverneur hun de verzekering » dat, wanneer zij de verwachting, die hij van » hen koestert, niet te leur stellen, zij op de » welwillende medewerking des Bestuurs om hun» ne belangen te bevorderen, zullen mogen rekenen;

» waarna de Gouverneur het genoemd Opper» hoofd uitnoodigt, om, namens den Gouver» neur, aan zijne ondergeschikten van het voor» gaande kennis te geven, hen tot getrouwe pligts» betrachting aan te sporen, en hen daarin door » een goed voorbeeld voortegaan.

» Waarna het vermelde Opperhoofd, nadat hem » het voorgaande door den Assistent van den » Raad Commissaris der Inlandsche Bevolking, » als Tolk, was overgebragt, plegtig heeft be» loofd, zich dien overeenkomstig te zullen ge» dragen.

» En zijn hiervan twee eensluidende afschriften » gemaakt, waarvan het een in het Gouvernements» archief blijft berusten en het ander aan het » voornoemd Opperhoofd is uitgereikt, — beiden » door den Gouverneur, den Gouvernements» Secretaris en het Opperhoofd onderteekend en » aan het hoofd en slot voorzien van 's Gouverne» ments Zegel; ten dage als boven vermeld."

(*get.*) C. P. SCHIMPF.
(*get.*) BIJMAN (*)

Ter ordonnantie van den Gouverneur,
De waarn. Gouvernements-Secretaris,
(*get.*) E. A. VAN EMDEN.

Heeft goedgevonden en verstaan:

Deze in het Gouvernements-blad te doen opnemen;

met tekennengeving aan alle goede Ingezetenen, dat het Bestuur ten volle er op rekent, dat zij gaarne met het Gouvernement er naar zullen willen streven, om den Boschnegers vertrouwen in te boezemen; hen te beschermen tegen alle ongeoorloofde bejegeningen of handelingen, welke hen van de overige bevolking afkeerig zouden maken of gehecht zouden doen blijven aan de afzondering, waarin zij tot dusverre geleefd hebben, en aldus zullen willen medewerken tot bevordering van 's Gouvernements bedoelingen met die menschen; wier beschaving daarvan afhangt; maar waarmede in de gevolgen ook het belang der overige bevolking naauw verbonden is.

Paramaribo, den 26 Augustus 1856.
C. P. SCHIMPF.
Ter ordonnantie van den Gouverneur,
De waarn. Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

(*) Het Opperhoofd BIJMAN heeft voor zijne handteekening een kruismerk gesteld.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 25 *Augustus* 1856.

Van wege den Heer Gouverneur dezer Kolonie, wordt hiermede bekend gemaakt, dat tengevolge van de daartoe gedane verzoeken, *Brieven van Manumissie* zijn verleend geworden aan de volgende slaven, als:

1o. Aan het slavenkind *Jacquelina*, geboren in 1853, dochter van *Annaatje*, toebehoord hebbende aan B. S. von Knobbelsdorff.

2o. Aan het slavenkind *Arnoud*, geboren in 1855, zoon van *Susanna*, toebehoord hebbende aan J. A. A. Salomons.

3o. Aan de slavin *Affie*, geboren in 1780, dochter van *Diana*, en hare kinderen *Frederika*, geboren in 1800, en *Heintje*, geboren in 1814, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan A. P. van Wilkens.

4o. Aan het slavenkind *Hendrik*, geboren in 1853, zoon van *Koba* of *Jacoba*, toebehoord hebbende aan de wed. M. B. Smit geboren Schlosser.

5o. Aan het slavenkind *Kl. Johanna*, geboren in 1855, dochter van *Plantina*, toebehoord hebbende aan plantaadje *de Drie Gebroeders*, divisie *boven Suriname*.

6o. Aan den slaaf *Frans Bakkie*, geboren in 1803, zoon van *Comtesse*, toebehoord hebbende aan den houtgrond *Overtoom en Vreeland*, divisie *Para*.

7o. Aan de slavin *Venus*, geboren in 1801, dochter van *Jacoba*, toebehoord hebbende aan plantaadje *Concordia*, divisie *boven Commewijne*.

8o. Aan de slavin *Antoinetta*, geboren in 1820, dochter van *Affie*, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan M. J. Houthakker.

9o. Aan de slavin *Jetta*, geboren in 1804, dochter van *Grietje*, en haar kind *Johanna*, geboren in 1836, met hare dochter *Anna*, geboren in 1853, allen toebehoord hebbende aan plantaadje *Cannawappibo*, divisie *boven Commewijne*.

10o. Aan den slaaf *Francisco*, geboren in 1826, zoon van *Anna*, toebehoord hebbende aan S. P. M. Kant.

11o. Aan de slavin *Maria*, geboren in 1827, dochter van *Johanna*, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan M. Dosserij geboren Benschop.

12o. Aan de slavin *Paulina*, geboren in 1837, dochter van *Constance*, en haar kind *Jeanne*, geboren in 1855, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan F. G. Caupain.

13o. Aan de slavin *Jaba*, geboren in 1836, dochter van *Nannij*, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan S. J. van Ferrier.

14o. Aan de slavin *Josina*, geboren in 1814, (moedersnaam onbekend) en haar kind *John*, geboren in 1840, afkomstig van den boedel J. J. Julien en bekend gestaan hebbende op het Respect van den Raad Commissaris voor de Inlandsche Bevolking, onder het toezigt van N. M. Heijmans, als Curator a. h.

15o. Aan den slaaf *Willem D*, geboren in 1844, zoon van *Esther*, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan M. A. E. Rompel geb. Gruis.

16o. Aan de slavin *Bebe*, geboren in 1834, dochter van *Sophie*, toebehoord hebbende aan de minderjarigen M. P. J. en G. Th. Sichterman.

en 17o. Aan de slavenkinderen *Alida*, geboren in 1845, en *Floris*, geboren in 1847, kinderen van *Esther*, toebehoord hebbende aan H. J. de Jonge n. ux.

En dat gemelde gemanumitteerden voortaan de namen zullen voeren van:

1o. *Jacquelina Frederika Knoppel.*
2o. *Arnold Slomons.*
3o. *Jacoba Affie Wielkens.*
Petronella Frederika Wielkens.
Hendrik Theodorus Wielkens.
4o. *Johannis Hendrik Schosser.*
5o. *Johanna Gouten.*
6o. *Frans Muntslag.*
7o. *Jacoba Venus Nijgaarde.*
8o. *Henrietta Antoinetta Huthak.*
9o. *Maria Wilhelmina Jetta Coutin.*
Christina Johanna Coutin.
Anna Wilhelmina Henrietta Coutin.
10o. *Jean Francisco Dant.*
11o. *Maria Elisabeth Veronica Mollier.*
12o. *Paulina Francina Kuipein.*
Jeanne Jacoba Kuipein.
13o. *Wilhelmina Carolina Ferrer.*
14o. *Josina Julen.*
John Willem George Julen.
15o. *David Willem Grebbe.*
16o. *Elisabeth Jacoba Ladabie.*
en 17o. *Alida Jacquelina Charlotte Vijverberg.*
Floris Frans Abraham Vijverberg

De waarnemende Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 29 *Augustus* 1856.

Bij Gouvernements resolutie van den 27n. dezer No. 1058, is, onder de nadere goedkeuring des Konings, tot Burgerkapitein in de divisie *Saramacca* benoemd, de 1e. Luitenant F. Carstairs.

De waarnemende Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 29 *Augustus* 1856.

Alzoo Hendrina Sophia van del Prado, van het Gouvernement heeft verzocht om het Erf gelegen ten Oosten aan de *Wanica straat*, groot 26,136 ▭ voeten in pacht te bekomen.

Zoo worden degenen, die vermeenen mogten op bedoeld erf, eenig eigendoms of ander regt te kunnen doen gelden, opgeroepen, om binnen den tijd van *drie* weken, na de dagteekening dezer, hunne reclames, met overlegging van bewijsstukken, ter Gouvernements Secretarie in te dienen.

De waarnemende Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1856.

29 Aug. Van de slavin *Wilhelmijntje*, geboren in 1821, dochter van *Annette*, toebehoorende aan plantage *Guineesche Vriendschap*, divisie *boven Suriname*.

Van het slavenkind *Henriette Rosalia*, geboren in 1855, dochter van *Josephina*, toebehoorende aan Joel Nahar.

29 Aug. Van het slavenkind *Hermanus*, geboren in 1852, zoon van *Contensie*, toebehoorende aan Sara Ik. Bh. Louzada.

De waarnemende Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Eerste afkondiging.

Gouvernements - Secretarie.

Post Kantoor.

De per Zr. Mr. Brik *de Lijnx*, kommandant G. VAN VOSS, naar *Curaçao*, te verzenden Brievenpakketten, zullen op aanstaanden MAANDAG den 1sten September, des namiddags ten 1 ure, worden gesloten.

Paramaribo, den 28 *Augustus* 1856.

De Ambtenaar belast met de Posterij,
J. S. BURNE.

Aanbesteding.

De Administrateur van Financien zal onder de nadere goedkeuring van den heer Gouverneur dezer kolonie, aan den minst inschrijvende aanbesteden:

De levering der voor 's Gouvernements dienst benoodigde *ARTIKELEN* gedurende het jaar 1857,

en zulks op de voorwaarden, welke voor de gegadigden ter lezing liggen ten burele van den ondergeteekende.

De bus der inschrijvings - billetten ter Gouvernements Secretarie zal geligt worden op Woensdag den 3den September e. k. des voormiddags ten 11 ure.

Paramaribo, den 27 *Augustus* 1856.

De Administrateur van Financien,
A. DE MAN.

Transporten.

(11388) Den 27 Augustus 1856. R. Fernandes, aan J. C. van Brussel en W. A. van Brussel, van een gedeelte van den grond *Uitvlugt*, gelegen in de divisie *Para*.

Idem. J. C. Gomperts, Vendumeester, aan G. H. L. Bakker

a. Van het Erf en daarop staande gebouwen, bekend onder 1e. Buitenwijk N. W. No. 38*b*. en O. W. La. A No. 9 en 10.

b. Van het bloote Erf gelegen aan den grooten Rijweg op *Combé*, N. W. No. 39 1e. Buitenwijk, O. W. No. 8.

Idem. Dezelve aan C. W. Morra, voor de minderjarigen J. D. en H. N. T. Morren van het Huis en Erf aan de *groote Dwars straat*, N. W. La. E No. 195, O. W. La. D No. 708.

Idem. C. Kaersenhout als beheerende den boedel wijlen Theodorus Petrus Kaersenhout aan zichzelve in privé, van het Huis en Erf aan de *Steenbakkers gracht*, N. W. La. C. No. 202, O. W. La. D. No. 589.

Paramaribo, den 27 *Augustus* 1856.

De Griffier bij het Geregtshof,
MARTINI VAN GEFFEN.

Transport.

(10132) Den 28sten Augustus 1856. J. E. Strepmog weduwe A. Fernandes en M. C. de Vries, aan A. C. Richter, voor hare kinderen J. D. en J. C. Sarucco en H. A. C. de Rooij Richter, van den grond *Valkenburg* en grond *Mijn Hoop*, gelegen aan de *Koropina kreek*, ter linkerhand in het opvaren, tusschen den grond *La Liberté* en de Post *La Republiek*.

Paramaribo, den 29 Augustus 1856.

De Griffier bij het Geregtshof,
MARTINI VAN GEFFEN.

(12097) Bij inschrijving worden te koop aangeboden van de plantaadje *Guineesche Vriendschap*, aankomende den boedel Salomon de la Parra.

14 VATEN SUIKER.

De inschrijvings billetten zullen bij het Departement der *Onbeheerde Boedels* worden aangenomen tot **HEDEN MIDDAG** ten 12 ure, en het hoogste bod goedgekeurd zijnde, zal na toewijzing de kooper binnen 8 dagen de *Suiker* voor zijne rekening en risico van Plantaadje moeten laten afhalen.

Paramaribo, den 30 Augustus 1856.

De Secretaris bij het Collegie van Commissarissen voor het Departement der Onbeheerde Boedels,
J. ELLIS.

Nieuwstijdingen.

Nederlanden.

Aan de directie der marine te Vlissingen is onlangs door tusschenkomst van den Belgischen consul aldaar, op eene milde wijze getuigenis gegeven van de erkentelijkheid der assuradeurs van Antwerpen, jegens den luit. ter zee 2de kl. G. F. Servatius, gekommandeerd hebbende Zr. Ms. kanonneerboot No. 34, benevens den kwartiermeester F. Rijnberg en de verdere bemanning dier boot, wegens verleende vaardige hulp in de maand December 1855, tot het in vlot water brengen van het op de Safingerbank, op de Schelde, gestrand geweest zijnde Spaansche koopvaardij-brikschip *Allessandro*, en het redden van negen man der equipage welke dat schip verlaten hadden, en met eene barkas in het ijs bezet geraakt zijnde in levensgevaar verkeerden. Hebbende gemelde assuradeurs, ter zake voorschreven aangeboden een fraai bewerkt gouden horologie met toepasselijke inscriptie voor den voorzegden luit. ter zee, benevens eene som van *f* 250 voor den kwartiermeester Rijnberg en *f* 150 voor de bemanning van de boot No. 34.

— De Engelsche dagbladen vermelden als eene bijzonderheid, dat het Engelsch clipperschip met hulp stoomvermogen, *the Roijal Charter*, de reis van Plijmouth naar Melbourne heeft afgelegd in den ongeloofelijk korten tijd van 30½ dag. Aan boord van dit schip bevindt zich de Nederlandsche luitenant van Marine, M. H. Jansen, door ons gouvernement aangewezen, om de reis met dit schip mede te maken, ten einde ten aanzien van den bouw en de vaart van dat schip zijne bevindingen te vernemen. Door de vriendelijke bemoeijingen van dien geachten zee-officier, zijn wij in het bezit van het extract-journaal van *The Roijal Charter*, en daar wij ook in het bezit zijn van het extract-journaal der jongste reis van den Nederlandschen zeilclipper *Kosmopoliet*, gebouwd naar een model, door dienzelfden zee-officier uit Amerika medegebragt, zoo kunnen wij daaruit de volgende opmerkenswaardige vergelijkingen mededeelen.

The Roijal Charter verliet den 17den Februarij 1856 de reede van Plijmouth, de *Kosmopoliet* was dienzelfden dag op de hoogte van Duins. *The Roijal Charter* passeerde de linie tusschen den 5den en den 6den Maart, de *Kosmopoliet* tusschen den 7den en den 8sten Maart. *The Roijal Charter* was den 16den Maart op 35° ZBr. en 24° 57' WL. op de hoogte van de Kaap, de *Kosmopoliet* was den 18den op dezelfde breede en 19' 33' WL.

The Roijal Charter heeft gedurende dezen tijd gebruik gemaakt van het schroef-stoomvermogen van

17 Februarij tot 20 Februarij,
22 » » 23 »
27 » » 's nachts.
1 Maart tot 6 Maart,
11 » » 12 »

Daar beide schepen eene verschillende bestemming hadden, *The Roijal Charter* naar Melbourne en de *Kosmopoliet* naar Java, zoo kan verder de vergelijking niet worden doorgezet, hebbende *The Roijal Charter* de Kaap veel zuidelijker gepasseerd. Dat onze Engelsche naburen echter bij grooten ondernemingsgeest ook regt slag hebben van hunne zaken ophef te maken, daarvoor kan als een klein staaltje gelden, dat aan boord van de *The Roijal Charter* eene drukkerij is, waarop het het extract-journaal gedrukt is, ten einde allerwege spoedig verspreid te worden.

— De gezagvoerder van een Engelsch schip, onlangs van Sumatra teruggekeerd, verhaalt het volgende feit, dat door een blad van Boston wordt medegedeeld:

» Eenige weken geleden, zegt de gezagvoerder, mij in de haven van Padang bevindende, zag ik daar twee Katholijken zendelingen aankomen, met bevel in het binnenste des eilands door te dringen, om er de wilden tot het Christendom te bekeeren. De inlanders van Sumatra zijn wreed en onbeschaafd, leven op boomen en worden als kannibalen beschouwd.

» De inwoners van Padang hingen de zendelingen een donker tafereel op van deze wilden en raadden hun zulk eene gewaagde onderneming ten sterkste af. Doch niets konde hen van hun voornemen afbrengen en zij drongen in onbekende wouden door.

» Twee weken later bragten Maleijers, die van de tijgerjagt terugkeerden, de afgeknaagde beenderen dier zendelingen terug, alsmede eenige gedeelten hunner kleedingstukken en twee kleine crucifix, welke hun hadden toebehoord. Het is onzeker of zij verslonden zijn door de wilde dieren, dan wel door de kannibalen."

— Te Zevenhuizen had den 16n. Julij een zeldzaam geval plaats. De werkman J. Aakster zich met zijne vrouw te bed begevende, meende een muis in het bedstroo te hooren, en dat geritsel moede, slaat hij met den voet. Intusschen gevoelt hij eenen gevoeligen steek onder in het holle van den voet. De vrouw springt uit het bed, steekt de lamp aan, geeft die haren man, die toen achter zijn rug een adder ontdekt. Met een gil springt hij mede van het bed. De buren komen aanschieten en dooden het beest.

— Eene vreemde vrouw kwam kortelings te Sleen in een huis, waar een kind eensklaps hevig ongesteld werd. Eenige vrouwen, die het kind kort daarna zagen, verkeerden in den waan, dat het *behekst* (*gebakroed*) zoude zijn, ten gevolge waarvan zij overeenkwamen, om gemelde vreemdeling de *vuurproef* te laten ondergaan. Naar men zegt, is zij vrij erg mishandeld. Door angst gedreven, wegens de forteringen, was zij genoodzaakt te bekennen dat het kind *behekst* was, ter voorkoming van verdere ongelukken. Naar men verneemt, hebben de schuldigen reeds alles bekend, zoodat zij vermoedelijk door een regterlijk vonnis overtuigd zullen worden, dat de *heksen* in hun brein bestaan.

Het Costersfeest.

(*Door een' ooggetuige medegedeeld*).

Haarlem, 28 Julij.

Het Costersfeest, tot welke viering men den 15den dezer van heinde en verre kwam aansnellen, behoort nu reeds tot de geschiedenis. Onze stad had haar feestgewaad aangetogen; alle huizen waren groen gemaakt; eerepoorten van allerlei aard waren op de straten en pleinen verrezen en de massa uitgestoken vlaggen verduisterde schier het licht. Bij den eersten feestdag zullen wij niet bijzonder stilstaan, de stad wemelde van vreemdelingen, die nog met elken aankomenden spoortrein vermeerderden; des avonds had er eene soort van Venetiaansch waterfeest plaats op Sparne, in vaartuigen met gekleurde lampions en Chineesche lantaarns. Voor velen was dit een aangenaam schouwspel, hetwelk nog opgeluisterd werd door de illuminatie der huizen langs de fraaije grachten; het weder echter was te schraal, om aangenaam te kunnen heeten.

Den 16den wierpen de aankomende treinen en alle andere middelen van vervoer nog duizende vreemdelingen in deze stad. Zij was letterlijk vol. Het weder was in den vroegen morgen uitstekend fraai, zoodat zeer velen zich in zomergewaad aan de feestviering meenden te kunnen overgeven; ook prins Hendrik, die ons vorstenhuis bij de plegtigheden zou vertegenwoordigen, was middelerwijl aangekomen. Voor het paviljoen verzamelde men zich voor den optogt. De feestcommissien, boekhandelaars, geleerden, typografische vereenigingen, boogschutters, liedertafels, enz., enz., voorafgegaan en besloten door rijdende artillerie met de stukken, alle corporatien met vaandels en banieren; dat alles vormde een luisterrijken stoet, die ongeveer een half uur lang was. Men zou het huldeblijk van Haarlems ingezetenen aan het Nederlandsche volk en daarna het Monument in den Hout bezoeken, bij welke laatste de oude heer Enschedé eene rede zoude uitspreken. Intusschen werd de lucht betrokken, ligte regenbuitjes hadden de aarde besproeid; doch naauwelijks had men den Hout bereikt, of de regen viel bij stroomen neder. Duizenden hebben de watermassa, die gedurende een uur van den hemel nederdaalde, getart, doch de illusie was bij de meesten met het water in de druipende kleederen gedrongen. De voorgenomen plegtigheden hadden wel plaats, maar waren als mislukt te beschouwen.

In tamelijk goede orde dreef de stoet naar de stad terug en ging naar de markt, waar de tribunes en staketsels rond het beeld reeds door de genoodigde autoriteiten, dames, enz. bezet waren. De regen was intusschen opgehouden en vervangen door een stijve bries, die voortdurend belette dat de heer Mr. L. Metman, die eene redevoering uitsprak, kon worden verstaan. Eindelijk viel het doek en verkondigde het bulderen van 't geschut, dat Nederland den pligt der erkentelijkheid aan den grootsten weldoener des menschdoms onder de stervelingen had vervuld; de lucht weergalmde van het gejuich, er was een oogenblik van geestdriftige vreugde! De heer Metman vervolgde zijne rede en al spoedig was daar de plegtigheid geëindigd. Men had hier de onvergeeflijke fout begaan, om de drukkers, boekhandelaars en anderen, die eigenaardig op den voorgrond behoorden, achter boogschutters en andere bijzaken gesteld; doch dit in het voorbijgaan. Het schijnt als een roode draad door de geheele feestviering te loopen, dat men de boekdrukkers, d. i. de mannen, die groote verdiensten aan de ontwikkeling der boekdrukkunst in ons vaderland hebben, geen meer waardige rol, of wel in het geheel geene rol heeft aangewezen, bij de feesten, die uitsluitend den vader hunner kunst golden.

Op het feestmaal, van stadswege gegeven, op de schilderijzaal van het paviljoen en waaraan prins Hendrik assisteerde, was (behalve de heeren Kruseman en Enschedé, als leden der commissie tot regeling der feesten) een tweetal boekhandelaren gevraagd, een (Gebhard) als voorzitter der boekhandelaars-vereeniging, en een (Beliofante) door eene vergissing; twee dezer boekhandelaren hebben boekdrukkerijen als bijzaak. Doch keeren

wij tot de feesten terug. Het dejeuner, dat aan de tijpografische vereenigingen, die uitsluitend uit werklieden bestaan, op het stadhuis werd aangeboden, gaan wij onopgemerkt voorbij; eene aardige vertooning maakte daarna het rondrijden met eene Boekdrukpers gevolgd door de boekdrukkers-vereeniging. In het wit gekleedde meisjes bragten bij die gelegenheid lauweren bij het beeld en de drukkers hieven een gezang aan. — De volksvermakelijkheden hadden duizende menschen bijeengebragt. Zij hadden echter te veel met de weersgesteldheid te worstelen, om in alles aan de verwachting te kunnen beantwoorden. Des avonds stond de wind vijandig aan de illuminatie tegenover en blies in de stad de ontstoken lichten grootendeels weder uit. Alleen de Societeit in den Hout, wier kaleidoscopische verlichting met regt schitterend kon genaamd worden, en de illuminatie van de dreef bleven branden. Het Huldeblijk (In Haarlems bloemhof gaat het licht op over de aarde) voldeed *niet* aan de verwachting. Het was eene groote fraai geschilderde wereldbol op eene kolossale verhevenheid geplaatst. Doch ad primo zag men daar *geen* bloemen en ad 2o. mislukte de verlichting van dien wereldbol door electrisch licht. Men verlichtte toen de geheele massa met rood, wit en blaauw Bengaalsch vuur, maar dat bragt het verlangde effekt niet te weeg. (Op gisteren, zondag avond, heeft men uit bijzondere bijdragen, op nieuw eene proef genomen, om het denkbeeld te veraanschouwelijken, maar met geen beter gevolg). De bals, soirées, vaux-hall's enz. vonden veel liefhebbers en duurden dan ook tot den volgenden morgen. Ongelukkig echter dat het al vroeg aan consumabel begon te ontbreken; men had wel op bezoek, maar niet op een zoo kolossaal bezoek gerekend. Dit gaf aanleiding tot verhooging der prijzen; er werd 50 a 60 c. voor een armzalig broodje betaald. De derde feestdag kenmerkte zich door twee feiten (behalve het orgel concert dat magnifiek was, maar dat wij kortheidshalve voorbij gaan) 1o. door eene alleraangenaamste matinée musicale op Zomerzorg, dat om zijne bekoorlijke ligging en fraaije omstreken beroemd is. Vele feestelingen, die in Haarlem nachtkwartier hadden kunnen bekomen, bragten daar een aangenamen voormiddag door; en 2o. het vuurwerk waarmede de feesten besloten werden. Om het ruime veld, waarop het zou afgestoken worden, had men tribunes getimmerd voor de genoodigden en voor hen die entrée wilden betalen. Reeds eenige dagen vóór de feesten was er geen plaats meer te bekomen, zoodat op den bewusten avond alles vol zat en stond, met dames en heeren terwijl achter de tribunes, eene digte volksmassa had post gevat en sich stond te verdringen. Op het oogenblik dat men zou beginnen het vuurwerk af te steken, stortte plotseling eerst de eene en daarna de andere helft der getimmerden naar beneden. Dit veroorzaakte eene duchtige verwarring, waarbij velen gekneusde armen en beenen bekwamen en anderen hunne kleederen verloren of scheurden, want terwijl men daar ongeveer te hoop lag, maakte het gemeen van de openingen en van de verwarring gebruik, en drong met kracht over het puin (als 't ware) binnen de afpaling. Het behoeft geen betoog, dat de illusie van dat vuurwerk verdwenen was, daar het knallen en sissen met gehuil en geschreeuw vermengd werd. Er is een geregtelijk onderzoek ingesteld naar de oorzaak van dit ongeluk, dat zoover bekend geworden is, geene bij uitstek droevige gevolgen heeft nagelaten. Hier zou voegzaam deze schets gesloten kunnen worden, doch twee zaken verdienen afzonderlijk vermeld en niet onder het mengsel van teleurstelling en genot verduisterd te raken en zijn 1o. Het Costersbeeld en 2o. de tijpographische tentoonstelling. Het magnifiek uit brons gegoten standbeeld is geplaatst op een niet te hoog voetstuk en stelt den grooten uitvinder der boekdrukkunst voor in vooruitgaande beweging, dus eenigzins voorover; in de opgeheven regterhand houdt het eene op een voetstuk (kegel) gegoten A en heeft in de linker een boek, waaronder het in rijke plooijen afhangende kleed is opgehouden. Volgens het oordeel van kunstregters, heeft de beeldhouwer van het model, de heer Roijer, met dit beeld zijn beroemden naam gehandhaafd. — Wat de tentoonstelling aanbelangt, daarover zou men een boekdeel kunnen volschrijven. Voor ieder denker was zij onbetwist het schoonste wat Costersfeest opleverde. In de eerste afdeeling vond men alles wat van Costers werken uit den nacht der eeuwen is opgedolven en van deze hoogst onvolkomen drukwerken af, was de verzameling wetenschappelijk aangevuld, van eeuw tot eeuw, van jaar tot jaar, tot aan de prachtige hoogst volkomen drukkers voortbrengselen van dezen tijd. De zamenstellers van deze tentoonstelling plukken ongetwijfeld den laauwer, voor deze feesten bewaard. De tweede afdeeling was voor oningewijden hoogst interessant. Zij vertoonde eene *lettergieterij*, *letterzetterij*, *boek-* en *steendrukkerij*, *pletterij*, *binderij* enz. en dat alles niet alleen in volle werking, maar alle die vakken ook voorgesteld in hun oorspronkelijken toestand, vooruitgang en ontwikkeling. Men zag b. v. letters gieten met een lepeltje (eerste periode) met eene spuit (tweede per.) en met eene machine zoo als het thans geschiedt en waaruit het letterlijk letters *regent*.

Men zag er zetten en tevens een standbeeld geheel uit linien op uiterst kunstige wyze vervaardigd. Men zag er drukken (slechts de oude Holl. pers ontbrak) met gewone en met snelpersen, men zag papier snijden met de gewone ploeg en ook met eene machine eerst korteling uitgevonden, enz., enz.

Wij eindigen dit korte overzigt met hulde te brengen aan hen, die het denkbeeld van deze tentoonstelling hebben opgevat en aan hen, die het zoo schoon en zoo nuttig wisten uitte voeren.

Burgerlijke Stand.

Van den 22sten tot den 27sten Augustus zijn alhier ingeschreven, als overleden:

Den 23sten, Hendrik Kamerling, Echtg. van Henrica Cantz'laar, 69 jaren. Idem, Johanna Rebecca Nassij, 2 jaren en 4 maanden. Idem, Eduard Marius Mac Lenan, 4 maanden. Idem, Sarah Jacob Gomperts, n. g. 90 jaren. Den 24sten, David Farrington Bixbij, Echtg. van Pauline Pichot l'Espinasse, 29 jaren. Den 27n., Willem Lodewijk Daniel, zoon van Willem Roomer en Carolina Henriette Louwerman, 6 m. Idem, Carolina Groede, 42 jaren.

Levenloos geboren:

Den 22sten, een kind van het vr. geslacht van Christina van Perica Deijl.

Producten - Handel.

Bij inschrijving verkocht:

Katoen. Den 28sten dezer, van plant. *George Hendrik*, 30 balen schoone a 28,79 cent.

Scheepvaart.

Uitgeklaard.

Den 29sten dezer, het schip *Eliza*, Kapt. W. Visser, naar Amsterdam, lading: 382 vaten Suiker 543,587 pond, 215 balen schoone Katoen 70,300 pond, 9 balen vuile dito 3.195 pond, 45 punch. Rum 5,447 gall., 14 vaten Melassie 1,934 gallon en 1,817 Int. Latten.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Johanna Christina, kapt. de Lang, adres bij J. H. Zaal.

Anna Maria Wilhelmina, kapt. Jansen, adres bij J. H. Zaal.

Wilhelmina, kapt. C. H. Klint, adres bij C. J. Leijsner.

Suriname, kapt. P. Reijntjes, adres bij Gisius & Co.

ADVERTENTIEN.

Heden voormiddag te 11 uur, opening der inschrijvings billetten op de geannonceerde

40 VATEN SUIKER,

van Plantage *Poelwijk*, ten kantore van

(12102) F. L. PICHOT.

Paramaribo, *den* 30 *Augustus* 1856.

Théâtre ***RAVEL.***

Op vereerend verzoek,

zal Mr. RAVEL met zijne familie op **MAANDAG** den 1n. September,

eene buitengewone

Voorstelling

geven in het *Tooneel-Gebouw* THALIA, ingevolge Programma. (12103)

(12104) Aangebragt per het schip *Wijbrandus Udo*, en te bekomen bij

A. HEWITT:

LOODWIT, gekookte LIJNOLIE in pullen; PATENT dito in *heele* en *halve* amen, **AZIJN** in oksh., manden *Vulker* en *Haantjes* **BIER**, *heele*, *halve* en *kwart* pijpen *JENEVER*, 1e. kwaliteit gassorteerd *Fockincks* Likeur, **20** ponds **BROODSUIKER**, groote koppen NEGERPIJPEN, 1e. kwaliteit Stearine **KAARZEN.**

Knuffels Gracht: in het pakhuis vroeger door de Heeren A. MAC INTOSH & Co. geoccupeerd.

***De zalf en pillen van* Holloway.**

Buitengewone genezing eener voetwonde.

Uittreksel uit eenen brief van den heer Thomas Roe, droogist te Whithorn, gedagteekend 28 September 1852, aan den professor Holloway: » Mijnheer! — Alexander M. Fadden, de zoon van eenen jager, in deze stad woonachtig, had sedert vier of vijf jaren eene klierverzwering aan een zijner voeten, welke aanhoudend etterde; alle mogelijke middelen werden gebruikt, doch alle zonder goed gevolg. De lijder bij mij gebragt zijnde, raadde ik hem aan, uwe zalf en pillen te gebruiken, welke werkelijk de verzwering deden genezen en aan den voet de gewone sterkte gaven. Vader en zoon zijn gereed dit te betuigen.

Deze *zalf*, is alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES, aan de *zwartenhovenbrug straat* a *f* 1 en *f* 3 en de *pillen* a *f* 3. (12096)

Gedrukt bij J. C. MULLER Az.